

ลักษณะคำไว้วยากรณ์ในภาษาไทย

ดร. วิจินตน์ ภิญพงศ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ราตรี ชั้นวรารช

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถ้าพูดในความหมายทั่ว ๆ ไปแล้ว จะเห็นได้ว่า "คำไว้วยากรณ์" น่าจะหมาย
ถึงคำทุกชนิด ชนิดใดก็ได้ เพราะคำแต่ละชนิดมีหน้าที่ในไว้วยากรณ์ตั้งสืบ แต่ในที่นี้ผู้เขียนได้
ใช้คำนี้ในความหมายเฉพาะ คือหมายถึงคำประ เกทหนึ่งเท่านั้น โดยผู้เขียนได้แบ่งคำชนิด
ต่าง ๆ ในภาษาไทยออกเป็น ๒ ประ เกท เรียกว่า คำหลัก¹ประ เกทหนึ่ง และคำไว้วยากรณ์²
อีกประ เกทหนึ่ง ในการแบ่งนี้ จะเน้นเฉพาะลักษณะที่คำ ๒ ประ เกทนี้ต่างกันในประ เค็น ๓
ข้อ ดีอ

๑. หน้าที่ในภาษา³

๒. ความหมาย⁴

๓. จำนวนคำ

คำหลักในภาษาไทย

๑. ชนิดของคำ

คำหลักในภาษาไทยมี ๖ ชนิดดีอ คำนาม คำสรรพนาม คำบอกเวลาบางคำ
คำกริยากรรม คำกริยาลกรรม และคำกริยาทวิกรรม

๒. ลักษณะของคำหลัก

พิจารณาตามหน้าที่

๒.๑ คำหลัก เป็นคำที่สามารถปรากฏและทำหน้าที่ตามลำพัง เป็นส่วนประกอบ
ของประโยค⁵ เริ่ม⁶ในภาษาไทยได้ เช่น คน รึ คำหลักที่ทำหน้าที่
เป็นหน่วยประ ран คือ คน และคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยา คือ
รึ เป็นต้น

พิจารณาตามความหมายทางโครงสร้าง

๒.๒ คำหลัก ๖ ชนิดดังกล่าวจะมีความหมายทางโครงสร้างดังนี้ดีอ

๒.๒.๗ มีความหมายทางโครงสร้าง (ความหมายฯ)³ เป็น ๔ ประเภทคือ

๑) ความหมายฯ ของคำในฐานะที่เป็นหน่วยโครงสร้างของประโยชน์ค ซึ่งมี
ตั้งนี้คือ

๑.๑ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน⁷คำหลักจะมีความหมายฯ เป็นผู้
แสดงอาการ เช่น เด็ก หลัม หรือสิ่งที่แสดงอาการ เช่น บ้าน
พัง หรือผู้รับการแสดงอาการ เช่น เด็ก ภูกตี หรือสิ่งที่รับการ
แสดงอาการ เช่น บ้าน ภูกรื้อ หรือ ผู้แสดงสภาพ เช่น เด็ก
อ้วน หรือผู้ใช้ผู้อื่นให้แสดงอาการ เช่น ครู ให้นักเรียนทำการ
บ้าน เป็นต้น

๑.๒ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง⁸คำหลักจะมีความหมายฯ เป็น
ผู้รับการแสดงอาการโดยตรง เช่น พ่อ ตี เด็ก หรือ สิ่งที่รับการ
แสดงอาการโดยตรง เช่น พี่ ทำ กับข้าว เป็นต้น

๑.๓ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง⁹คำหลักจะมีความหมายฯ เป็น
ผู้รับการแสดงอาการของลงมา เช่น แม่ ให้ สถาบัน น้อง หรือ
สิ่งที่รับการแสดงอาการของลงมา เช่น พ่อ เดิม นั่มมัน รูป เป็นต้น

๑.๔ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม¹⁰คำหลักจะมีความหมายฯ เป็น
การแสดงอาการของผู้แสดงอาการ เช่น เด็ก วิ่ง หรือ การแสดง
อาการของสิ่งที่แสดงอาการ เช่น บ้าน พัง หรือ การแสดงสภาพ
ของผู้แสดงสภาพ เช่น เด็ก อ้วน หรือการแสดงสภาพของสิ่งที่
แสดงสภาพ เช่น บ้าน สวย เป็นต้น

๑.๕ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาสกรรม¹¹คำหลักจะมีความหมายฯ เป็น
การแสดงอาการของผู้ที่แสดงอาการ เช่น เด็ก ตี งู หรือ การ
แสดงอาการของสิ่งที่แสดงอาการ เช่น รถ หับ เด็ก หรือ การ
แสดงอาการของผู้รับการแสดงอาการ เช่น เด็ก ภูก หำโพธ หรือ
การแสดงอาการของสิ่งที่รับการแสดงอาการ เช่น บ้าน ภูก รื้อ
หรือการแสดงอาการของผู้ใช้ผู้อื่นให้แสดงอาการ เช่น ครู ให้

ทำ การบ้าน โดยมีผู้รับการแสดงอาการโดยตรง หรือสิ่งที่รับการ

แสดงอาการโดยตรงตามมา

๑.๖ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาทวีกรรม¹²คำหลักจะมีความหมายฯ เป็นการแสดงอาการของผู้แสดงอาการโดยมีทั้งผู้รับการแสดงอาการโดยตรง หรือสิ่งที่รับการแสดงอาการโดยตรง และผู้รับการแสดงอาการรองลงมา หรือสิ่งที่รับการแสดงอาการรองลงมาตามลำดับ เช่น พ่อ ให้ สถาค์ น้อง เป็นต้น

- (๑) ความหมายฯ เป็นผู้กุขยาย เช่น คนอ้วน วิ่ง หรือเป็นผู้ที่กุข เชื่อมให้ต่อเนื่องกัน เช่น น้อง จะกิน ข้าวกับก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น เมื่อมีคำชนิดอื่นมาประกอบอยู่ด้วย
- (๒) ความหมายฯ แบบบอกความหมายรวม ๆ ของทั้งประโยค เป็นแบบมาลาต่าง ๆ และประโยคเหล่านี้ประกอบด้วยคำหลักล้วน ๆ ซึ่งมี ๒ ชนิดคือ
- ๓.๑ เมื่อมีความหมายแบบมาลาคำสั่งจะมีความหมายรวม เป็นแบบคำสั่งศือสั่งให้ผู้ฟังทำหรือปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ เช่น นั่ง เป็นต้น
- ๓.๒ เมื่อมีความหมายแบบบอกเล่าจะมีความหมายรวม เป็นแบบบอกเล่าศือเป็นการบอกเล่าเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น 釆 กิน ข้าว เป็นต้น
- (๔) ความหมายแบบบอกลักษณะของไวยากรณ์ในภาษา¹³ซึ่งมี ๓ ลักษณะคือ
- ๔.๑ เมื่อบอกกำลังคำหลักที่เป็นคำกริยาจะบอกแต่อนุตugal¹⁴ เท่านั้น เช่น เขา นั่ง เป็นต้น
- ๔.๒ เมื่อบอกมาลาคำหลักที่เป็นคำกริยาจะบอกมาลาคำสั่ง¹⁵ และมาลาบอกเล่า¹⁶
- ๔.๓ เมื่อบอกว่าจากคำหลักที่เป็นคำกริยาจะบอกแต่กรรதวาก¹⁷ เท่านั้น
- ๕.๑.๒ ความหมายฯ ของคำหลักที่อยู่ในหมวดคำเตียวกัน เช่นความหมายฯ ของคำนามเมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประ oranจะมีความหมายฯ เป็นผู้แสดงอาการ หรือสิ่งที่แสดงอาการ ผู้แสดงสภาพหรือสิ่งที่แสดงสภาพ ผู้รับการแสดง

อาการหรือสิ่งที่รับการแสดงอาการ และผู้ใช้ให้ผู้อื่นแสดงอาการ เมื่อ ฯ

กันทุกคำ เป็นต้น

พิจารณาตามความหมายประจำคำ

๒.๓ คำที่ลักษณะความหมายประจำคำทุกคำ เช่น

คำว่า "แม่" หมายถึง "หญิงผู้ให้กำเนิดลูก"

คำว่า "เด็ก" " คนที่มีอายุน้อย"

คำว่า "เงิน" " วัตถุที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย"

คำว่า "ให้" " มอบ ละ อนุญาต" เป็นต้น

พิจารณาตามจำนวน

๒.๔ คำที่ลักษณะจำนวนคำมากกว่าคำไวยากรณ์เมื่อ เปรียบเทียบแต่ละหมวด และอาจจะ มีจำนวนเพิ่มขึ้นได้อีกในกรณีที่มีคำใหม่เกิดขึ้นในภาษา จด เป็นคำชนิดที่เรียกว่า open class

คำไวยากรณ์ในภาษาไทย

๑. ชนิดของคำ

คำไวยากรณ์ในภาษาไทยมี ๔๗ ชนิด คือ คำคุณศพท์คำกริยาและคำลักษณะคำบอกคำหานดเสียงโถ คำบอกคำหานดเสียงตรี คำอนิยม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวนคำหลังจำนวน คำพิเศษ คำบอกเวลาบางคำ คำช่วยหน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา คำหลังกริยา คำลงท้าย คำปฏิเสธ คำแสดงคำสั่ง คำแสดงคำถ้า คำบุพบท คำเชื่อมนาม คำเชื่อมกริยา และคำเชื่อมอนุพากย์

๒. ลักษณะของคำไวยากรณ์

พิจารณาตามหน้าที่

๒.๑ ก. เป็นคำที่ไม่สามารถปราศและทำหน้าที่ตามลำพัง เป็นส่วนประกอบของประโยค เริ่มในภาษาไทยได้ เช่น

*กระฉูดกระจิก อุญญาน ต่อไป¹⁸

คำว่า กระฉูดกระจิก ในตัวอย่างนี้จะปราศและทำหน้าที่ตามลำพัง เป็นหน่วยประพานไม่ได้ จะต้องมีคำหลักคือคำนาม เช่น ของ ปราศอยู่ด้วยเสมอ จึงจะสามารถ

ไปทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยชน์ได้ คือจะเป็นประโยชน์กว่า ของกระจุกกระจิก อยู่บันโถะ

ข. คำไวยากรณ์บางคำศิอ ไคร และ อะไร สามารถปรากฏและทำหน้าที่ตามลำพัง เป็นส่วนประกอบของประโยชน์ได้ แต่จะปรากฏได้เฉพาะในประโยชน์ไม่เริ่ม¹⁹เท่านั้น เช่น มีเสียงคนเดินมา แล้วเรากลามออกไปว่า "ไครมา" คำว่า ไคร เป็นคำแสดงคำถ้า²⁰ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยประชานของประโยชน์ไม่เริ่มนี้

พิจารณาตามความหมายทางโครงสร้าง

๒.๒ คำไวยากรณ์ ๒๗ ชนิดนี้เมื่อไปปรากฏร่วมกับคำลักษณ์ คำนามและคำกริยา เป็นนามวลี²¹กริยาวลี²²หรือเป็นประโยชน์ จะมีความหมายฯ เป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้ คือ

๒.๒.๑ มีความหมายฯ ๕ ประเภทดังนี้คือ

๑) ความหมายฯ แบบขยายคำนำมในนามวลี ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๔ ชนิดดังนี้คือ

๑.๑ แบบขยายคำนำมในนามวลี เพื่อบอกลักษณะ

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือคำคุณศพท์ ซึ่งอาจจะปรากฏ

ตามลำพังหรือปรากฏร่วมกับคำลักษณนามก็ได้ คำสองชนิดนี้จะเรียงกับคำนำม เป็นแบบได้ ๒ แบบ
คือ

แบบที่หนึ่ง	คำนำม	คำคุณศพท์
ตัวอย่าง	ตึก	<u>ใหญ่</u>
แบบที่สอง	คำนำม	คำลักษณนาม
ตัวอย่าง	ตึก	คำคุณศพท์ <u>หลัง</u> <u>ใหญ่</u> และ <u>หลังใหญ่</u> ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์และกลุ่ม

คำไวยากรณ์ ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำนำม คือขยายคำนำม ตึก และขยายเพื่อบอกลักษณะของคำนำมนี้

ความหมายฯ แบบขยายคำนำมในนามวลี เพื่อบอกลักษณะนี้ยังแบ่งออกเป็น ชนิดย่อยได้ ๘ ชนิดคือ

๑.๑.๑ บอกชนิด เช่น ของกระจุกกระจิกอยู่บันโถะ

๑.๑.๒ บอกขนาด เช่น คนเตี้ยอีกเด็คอกไม้ตันนี้ไม่สิบ

๑.๑.๓ บอกลักษณะ เช่น ชันไปใหญ่อยู่บนโต๊ะ

๑.๑.๔ บอกสี เช่น กระโปรงน้ำเงินอยู่ในตู้

๑.๑.๕ บอกเสียง เช่น เสียงกระซิบกระซิบดังอยู่ข้างบ้าน

๑.๑.๖ บอกกลิ่น เช่น ไคร ฯ ก็ขอบคุณกลิ่นหอม

๑.๑.๗ บอกรส เช่น ต้อยไม่ชอบรสเผ็ด

๑.๑.๘ บอกสัมผัส เช่น ร้านนี้ชอบแจกผ้าเย็น

๑.๒ แบบขยายคำนามในนามวสีเพื่อบอกกำหนดซึ่งเฉพาะ ซึ่งแบ่งออกเป็น

๒ ชนิดคือ

๑.๒.๑ บอกกำหนดซึ่งเฉพาะธรรมชาติ

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือคำลักษณะ ซึ่งปรากฏ

หน้าคำคุณศพท์ คำบอกกำหนด เสียงตรี และคำลำดับที่ คำลีชนิดนี้จะเรียงกับคำนามได้ ๓ แบบคือ

แบบที่หนึ่ง คำนาม คำลักษณะ คำคุณศพท์

ตัวอย่าง บ้าน หลัง ใหญ่

แบบที่สอง คำนาม คำลักษณะ คำบอกกำหนด เสียงตรี

ตัวอย่าง บ้าน หลัง น้ำ

แบบที่สาม คำนาม คำลักษณะ คำลำดับที่

ตัวอย่าง บ้าน หลัง ที่สอง

หลัง ในตัวอย่างข้างบนนี้ เป็นคำที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำนาม

คือขยายคำนาม บ้าน และขยายเพื่อบอกกำหนดซึ่งเฉพาะธรรมชาติ

๑.๒.๒ บอกกำหนดซึ่งความใกล้-ไกล เมื่อนำคำนามที่เรากร่าวสิ่ง

มาเปรียบ เทียบกับตัวผู้พูด

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำบอกกำหนด เสียง

โท คำบอกกำหนด เสียงตรี และคำบอกกำหนด เสียงโน้นจะปรากฏตามลำพังหลังคำนาม ส่วนคำบอกกำหนด เสียงตรีนั้นจะปรากฏตามลำพังหรืออาจจะปรากฏร่วมกับคำลักษณะก็ได้ คำสามชนิดนี้จะเรียงกับคำนาม เป็นแบบได้ ๓ แบบคือ

แบบที่หนึ่ง	คำนำ	คำบอกกำหนด เสียงโถ
ตัวอย่าง	เสื้อ	<u>นี่</u>
แบบที่สอง	คำนำ	คำบอกกำหนด เสียงตรี
ตัวอย่าง	คน	<u>นี้</u>
แบบที่สาม	คำนำ	คำลักษณะ
		คำบอกกำหนด เสียงตรี
ตัวอย่าง	เด็ก	<u>คน</u>
		<u>นี้</u>

นี่ นี้ และ คนนี้ ในตัวอย่างข้างบนนี้ เป็นคำไวยากรณ์และกลุ่มคำไวยากรณ์ ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำนำ คือขยายคำนำ เสื้อ คน และ เด็ก ตามลำดับและขยายเพื่อบอกกำหนดซึ่งพำนัชความใกล้ที่สุดของคำนำเหล่านี้ เมื่อนำคำนำที่เรากรอกมาเปรียบเทียบกับตัวผู้พูด

ความหมายฯ แบบนี้ยังแบ่งเป็นชนิดย่อยได้ ๔ ชนิดคือ

ก. บอกกำหนดซึ่งพำนัชความใกล้ที่สุด เช่น เด็กคนนี้

ข. บอกกำหนดซึ่งพำนัชความใกล้ที่สุด เช่น เด็กคนนั้น

ค. บอกกำหนดซึ่งพำนัชความใกล้ที่สุด เช่น เด็กคนโน้น

ง. บอกกำหนดซึ่งพำนัชความใกล้ที่สุด เช่น เด็กคนนั้น

๑.๓ แบบขยายคำนำในนามวลีเพื่อบอกความไม่ซึ่งพำนัช

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือคำอนิยม ซึ่งอาจจะปรากฏ

ตามลำพังหรืออาจจะปรากฏร่วมกับคำลักษณะก็ได้ คำสองชนิดนี้จะเรียงกับคำนำ เป็นแบบได้ ๒ แบบคือ

แบบที่หนึ่ง	คำนำ	คำอนิยม
ตัวอย่าง	คน	<u>ไทน</u> ²³
แบบที่สอง	คำนำ	คำลักษณะ
ตัวอย่าง	เด็ก	<u>คน</u>
		<u>อีน</u>

ไทน และ คนอีน ในตัวอย่างข้างบนนี้ เป็นคำไวยากรณ์และกลุ่มคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำนำ คือขยายคำนำ คน และ เด็ก ตามลำดับ และขยายเพื่อบอกความไม่ซึ่งพำนัช

๑.๔ แบบขยายคำนามเพื่อบอกจำนวนหรือบอกพจน์²⁴

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน คำหลังจำนวน และคำลักษณะ คำท้าชนิดนี้จะเรียกว่าคำนาม เป็นแบบได้ ๙ แบบคือ

แบบที่หนึ่ง	คำนาม	คำจำนวนนับ
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>หนึ่ง</u>
แบบที่สอง	คำนาม	คำลักษณะ
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>แก้ว</u>
แบบที่สาม	คำนาม	คำจำนวนนับ คำลักษณะ
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>สาม</u> <u>แก้ว</u>
แบบที่สี่	คำนาม	คำลักษณะ คำลำดับที่
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>แก้ว</u> <u>เตียง</u>
แบบที่ห้า	คำนาม	คำลักษณะ คำจำนวนนับ
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>แก้ว</u> <u>หนึ่ง</u>
แบบที่หก	คำนาม	คำหน้าจำนวน คำจำนวนนับ คำลักษณะ
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>ราวนะ</u> <u>สอง</u> <u>แก้ว</u>
แบบที่เจ็ด	คำนาม	คำจำนวนนับ คำลักษณะ คำหลังจำนวน
ตัวอย่าง	กาแฟ	<u>สอง</u> <u>แก้ว</u> <u>กว่า</u>
คำว่า <u>หนึ่ง</u> <u>แก้ว</u> <u>สามแก้ว</u> <u>แก้วเตียง</u> <u>แก้วหนึ่ง</u> <u>ราวดองแก้ว</u> และ <u>สองแก้วกว่า</u> เป็นคำไวยากรณ์และกลุ่มคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำนาม คือขยายคำนาม <u>กาแฟ</u> และขยายเพื่อบอกจำนวน		

ความหมายฯ แบบนี้ยังอาจแบ่งออกเป็น ๘ ชนิดคือ

๑.๔.๑ บอกจำนวนถ้วน แบ่งออกเป็น ๒ ชนิดย่อยคือ

ก. บอกເเอกสารพจน์²⁵ เช่น กาแฟแก้วเตียง

ข. บอกພຽງพจน์²⁶ เช่น ข้าวหลามজন

๑.๔.๒ บอกลำดับที่ เช่น รถศรีสุทัศ্য

๑.๔.๓ บอกประมวล เช่น ปลาดาวสามตัว

๑.๔.๔ บอกจำนวนเพิ่ม เช่น ผ้าอีกสองชิ้น

๑.๔.๕ บอกความรู้สึกเกี่ยวกับจำนวน เช่น เงินเพียงสองล้านบาท

๑.๔.๖ บอกจำนวนจำกัด เช่น ปลาสองตัวเท่านั้น

๑.๔.๗ บอกจำนวนเท่าที่ปรากฏ เช่น เงินสองพันบาทถ้วน

๒) ความหมายฯ แบบขยายคำกริยาในกริยาลี ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๖ ชนิด

ดังนี้คือ

๒.๑ แบบขยายคำกริยาเพื่อบอกสภาพ

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำกริยาวิเศษณ์ คำชนิดนี้จะเรียงกับคำกริยาได้แบบเดียวกัน

คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์

ตัวอย่าง เดิน เร็ว

เร็ว ในตัวอย่างข้างบนนี้ เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำกริยา คือขยายคำกริยา เดิน และขยายเพื่อบอกสภาพของคำกริยานี้

๒.๒ แบบขยายคำกริยาเพื่อบอกปริมาณ

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำกริยาวิเศษณ์ คำชนิดนี้จะเรียงกับคำกริยาได้แบบเดียวกัน

คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์

ตัวอย่าง กิน จุ

จุ ในตัวอย่างข้างบนนี้ เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำกริยา คือขยายคำกริยา กิน และขยายเพื่อบอกปริมาณของคำกริยานี้

๒.๓ แบบขยายคำกริยาเพื่อบอกกาล²⁷

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำช่วยหน้ากริยา
คำหลังกริยา คำบอกเวลา และคำพิเศษ ร่วมกับคำกริยา คำห้ามนี้จะเรียงกัน เป็นแบบ
ได้ ๔ แบบคือ

แบบที่หนึ่ง	คำช่วยหน้ากริยา	คำกริยา
ตัวอย่าง (เข้า) จะ		นั่ง
แบบที่สอง	คำกริยา	คำหลังกริยา
ตัวอย่าง (เข้า) กิน (ข้าว)		<u>นา</u>
แบบที่สาม	คำพิเศษ	คำกริยา
ตัวอย่าง (น้ำตาล) <u>ปักตี</u>		หวาน
แบบที่สี่	คำกริยา	คำบอกเวลา
ตัวอย่าง (เข้า) มา		<u>ตะกี</u>

จะ มา ปักตี และ ตะกี ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำกริยาคือ ขยายคำกริยา นั่ง กิน หวาน และ มา และขยายเพื่อบอกการ

ความหมายฯ แบบนี้อาจแบ่งออกได้เป็น ๖ ชนิดคือ

ก. บอกปัจจุบันกาล²⁸ เช่น ปัจจุบันคุณแดง เป็นผู้จัดการบริษัทธนิย

ข. บอกอดีตกาล²⁹ สามัญ³⁰ เช่น ป่าเกยนั่ง ในห้องนี้

ค. บอกอดีตกาลอันใกล้³¹ เช่น ปริชา เพิ่งกลับ จากโรงเรียน

ง. บอกอนาคตกาล³² สามัญ³³ เช่น ต้อยจะไป บินบุรี

จ. บอกอนาคตกาลอันใกล้³⁴ เช่น ไปแล้ว (กล่าวจบแล้วลูกเขิน)

ฉ. บอกอนุตกาล³⁵ เช่น เด็กดียอมเชือฟัง พ่อแม่

๒.๔ แบบขยายคำกริยาเพื่อบอกการลักษณะ³⁶

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำช่วยหน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา และคำกริยาพิเศษที่ร่วมกับคำกริยา คำลี่ชนิดนี้จะเรียงกันเป็นแบบได้ ๓ แบบ คือ

แบบที่หนึ่ง	คำช่วยหน้ากริยา	คำกริยา
ตัวอย่าง (เข้า) <u>ยิ่ง</u>		<u>กิน</u> (ข้าว)
แบบที่สอง	คำกริยา	คำช่วยหลังกริยา
ตัวอย่าง (เข้า) <u>กิน</u> (ข้าว)		<u>อยู่</u>

แบบที่สาม	คำกริยา	คำกริยาวิเศษ
ตัวอย่าง (เข้า) <u>มา</u>		<u>บอย</u>
ยัง <u>อยู่</u> และ <u>บอย</u> ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำกริยา คือขยายคำกริยา <u>กิน</u> และ <u>มา</u> และขยายเพื่อบอกการลักษณะความหมายฯ แบบนี้ยังอาจแบ่งออกได้เป็น ๔ ชนิดคือ		
ก. บอกลักษณะของการกระทำที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะที่กล่าวถึง เช่น <u>เขากำลังกินข้าว</u>		
ข. บอกลักษณะของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้ว เสร็จสิ้นไปในอดีต เช่น <u>น้องทำกรอบ้านแล้ว</u>		
ค. บอกลักษณะของการกระทำที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ เช่น <u>แคนมาที่นี่บ่อย</u>		
ง. บอกลักษณะของการกระทำที่ล่วงไปแล้วและมีผลลัพธ์ปัจจุบัน เช่น <u>เขารู้ที่นี่มา ๓ ปีแล้ว</u>		

๒.๔ แบบขยายคำกริยาเพื่อบอกมาลา³⁷

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำช่วยหน้ากริยา คำช่วยทหลงกริยา คำหน้ากริยา คำหลงกริยา คำพิเศษ คำกริยาวิเศษ คำปฏิเสธ คำแสดงคำสั่ง คำแสดงคำถูกและคำลงท้าย ร่วมกับคำกริยา คำทั้งสิบเอ็ดชนิดนี้จะเรียงกันเป็นแบบได้ ๑๐ แบบ คือ

แบบที่หนึ่ง	คำช่วยหน้ากริยา	คำกริยา
ตัวอย่าง	<u>ครว</u>	<u>นั่ง</u>
แบบที่สอง	คำกริยา	คำช่วยทหลงกริยา
ตัวอย่าง	<u>นั่ง</u>	<u>แล้ว</u>
แบบที่สาม	คำหน้ากริยา	คำกริยา
ตัวอย่าง	<u>ไป</u>	<u>นั่ง</u>
แบบที่สี่	คำกริยา	คำหลงกริยา
ตัวอย่าง	<u>กิน (ข้าว)</u>	<u>มา</u>

แบบที่ท้า	คำพิเศษ	คำกริยา
ตัวอย่าง	<u>ปกติ</u>	หวาน
แบบที่หก	คำปฏิเสธ	คำกริยา
ตัวอย่าง	<u>ไม่</u>	มา
แบบที่เจ็ด	คำแสดงคำสั่ง	คำกริยา
ตัวอย่าง	<u>จะ</u>	มา
แบบที่แปด	คำกริยา	คำกริยาพิเศษ
ตัวอย่าง	มา	<u>แน่</u>
แบบที่เก้า	คำกริยา	คำแสดงคำถก
ตัวอย่าง	มา	<u>ทำไม่</u>
แบบที่สิบ	คำกริยา	คำลงท้าย
ตัวอย่าง	มา	<u>ซึ</u>

ควร แล้ว ไป มา ปกติ ไม่ จะ แน่ ทำไม่ และ ซึ ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบขยายคำกริยา คือขยายคำกริยา นั่ง กิน หวาน และ มา ตามลำดับ และขยายเพื่อบอกมาลา

ความหมายฯ แบบนี้ยังอาจแบ่งออก เป็นชนิดย่อยได้ ๑๒ ชนิดคือ

ก. บอกมาลาบอก เเละ³⁸ เช่น แดงพวยยามเขียนนานนิยาย

ข. บอกมาลาปฏิเสธ³⁹ เช่น แดงไม่ทำการบ้าน

ค. มาลากชกชวน⁴⁰ เช่น ไปกินข้าวกัน เถอะ

ข. มาลารeson方言⁴¹ เช่น เชอครุตต์คอม

ง. มาลารอร้อง⁴² เช่น กรุณาชี้อขนมของผมหน่อย ເຄອ

จ. มาลากห้าม⁴³ เช่น อย่ากินขنمในห้อง ເຮັດ

ฉ. มาลากำสั่ง⁴⁴ เช่น ເຮອດຕັ້ງ ໄປທຳງານ

ช. มาลากดคะเน⁴⁵ เช่น แดง ນໍາກສວຈະໄປແປດັກ

ษ. มาลารับแบ่งสู⁴⁶ เช่น ถ้า ສັນວ່າງ ສັນຈະໄປເຖິວ

ณ. มาลารื้อແນ⁴⁷ เช่น ແມ່ໄປແປດັກ ແນ

ญ. มาลาແນະນຳ⁴⁸ ເຊັ່ນ ເຮົດວຽໄປເຖິງວະ

ມ. มาลาຊກຄາມ⁴⁹ ເຊັ່ນ ເຮົດຮອງໄຫ້ທຳມີ

๒.๖ ແບບຂໍຍາຍຄຳກົງລາຍເພື່ອບອກວາຈັກ⁵⁰

ກຳໄວຢາກຮົມທີ່ແສດງຄວາມໝາຍໆ ແບນີ້ກີ້ວ ກຳຊ່ວຍຫຼັກຮົມ ໂດນ

ູກ ໃຫ້ ລົມກັບຄຳກົງລາຍສກຮຣມ ກຳສາມໜີດນີ້ຈະ ເຮັດກັບກຳນາມເປັນປະໂຍດໄດ້ ۲ ແບກີ້ວ

ແບບທີ່ໜຶ່ງ ກຳນາມ ກຳຊ່ວຍຫຼັກຮົມ ກຳກົງລາຍສກຮຣມ

ຫ້ວອຍ່າງ ເຕັກ ອູກ ເຕະ

ແບບທີ່ສອງ ກຳນາມ ກຳຊ່ວຍຫຼັກຮົມ ກຳກົງລາຍສກຮຣມ ກຳນາມ

ຫ້ວອຍ່າງ ຄວ ໃຫ້ ທຳ ກາຮບ້ານ

ູກ ແລະ ໃຫ້ ໃນຫ້ວອຍ່າງຂ້າງບນນີ້ເປັນກຳໄວຢາກຮົມທີ່ແສດງຄວາມ
ໝາຍໆ ແບບຂໍຍາຍຄຳກົງລາຍ ກີ້ວ ຂໍຍາຍຄຳກົງລາຍ ເຕະ ແລະ ທຳ ຕາມລຳດັບ ແລະຂໍຍາຍເພື່ອ⁵¹
ບອກວາຈັກ

๓) ຄວາມໝາຍໆ ແບບເຂື່ອມຄວາມໃຫ້ຕ່ອ ເນື່ອງກັນ

ກຳໄວຢາກຮົມທີ່ແສດງຄວາມໝາຍໆແບນີ້ກີ້ວ ກຳເຂື່ອມນາມ ກຳເຂື່ອມ
ກົງລາຍ ກຳບຸພທແລະກຳເຂື່ອມອຸປະກອນ

ຄວາມໝາຍໆ ແບນີ້ອ້າຈແບ່ງອອກໄດ້ເປັນ ۲ ຊົນດີກີ້ວ

๓.๑ ແບບເຂື່ອມກຳນົດ ເຕີວກັນຕັ້ງແຕ່ລອງກຳເຊັ່ນໄປໃຫ້ຕ່ອເນື່ອງກັນ ແບ່ງ
ອອກເປັນ ۲ ຊົນດີກີ້ວ

ກ. ແບບເຂື່ອມກຳນາມສອງກຳ

ກຳໄວຢາກຮົມທີ່ແສດງຄວາມໝາຍໆ ແບນີ້ ກີ້ວກຳເຂື່ອມນາມ ທີ່ຈະ
ປາກູງຮະຫວ່າງກຳນາມເຮັດກັນໄດ້ແບບເຕີວກັນ

ກຳນາມ ກຳເຂື່ອມນາມ ກຳນາມ

ຫ້ວອຍ່າງ ຂ້ອນ ກະ ສ້ອມ

ກະ ໃນຫ້ວອຍ່າງຂ້າງບນນີ້ເປັນກຳໄວຢາກຮົມທີ່ແສດງຄວາມໝາຍໆ ແບບ
ເຂື່ອມກຳນາມສອງກຳໃຫ້ມີຄວາມໝາຍໆຕ່ອເນື່ອງກັນ ກີ້ວເຂື່ອມກຳນາມ ຂ້ອນ ສ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມ
ໝາຍໆຕ່ອເນື່ອງກັນ

ข. แบบเชื่อมคำกริยาสองคำ

คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำเชื่อมกริยา คำชนิด
นี้จะปรากฏระหว่างคำกริยาเรียงกัน เป็นแบบได้แบบเดียวคือ

คำกริยา คำเชื่อมกริยา คำกริยา
ตัวอย่าง นั่ง ให้ ลน бы

ให้ ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบ
เชื่อมคำกริยาสองคำ ให้มีความหมายต่อเนื่องกัน คือ เชื่อมคำกริยา นั่ง กับ ลน бы ให้มี
ความหมายต่อเนื่องกัน

๓.๒ แบบเชื่อมคำคนละชนิดตั้งแต่สองคำขึ้นไปให้มีความหมายต่อเนื่องกัน
คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำบุพบท ซึ่งจะปรากฏ
ระหว่างคำกริยาและคำนาม เรียงกัน เป็นแบบได้แบบเดียวคือ :

คำกริยา คำบุพบท คำนาม
ตัวอย่าง นั่ง บน โต๊ะ

บน ในตัวอย่างข้างบนนี้เป็นคำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบ
เชื่อมคำคนละชนิด ให้มีความหมายต่อเนื่องกัน คือ เชื่อมคำกริยา นั่ง และคำนาม โต๊ะ ให้มี
ความหมายต่อเนื่องกัน

๓.๓ แบบเชื่อมอนุพากย์⁵¹ ตั้งแต่สองอนุพากย์ให้มีความหมายต่อเนื่องกัน
คำไวยากรณ์ที่แสดงความหมายฯ แบบนี้คือ คำเชื่อมอนุพากย์ ซึ่ง
อาจจะปรากฏอยู่ต้นอนุพากย์ เช่น เขาไม่มาโรงเรียน เพราะ เขายังไม่ลน бы หรืออาจอยู่หลัง
บทประธานของอนุพากย์ เช่น แดงไม่ลน бы เชอ เลยไม่มา หรืออาจอยู่ข้างบนบทประธานของ
อนุพากย์ เช่น เขายังไม่ลน бы แต่ เขายังไม่โรงเรียน

๔) ความหมายฯ แบบบอกความหมายรวม ๆ ของทั้งประโยค เป็นแบบมalaต่าง ๆ⁵²
ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น ๑๒ ชนิดคือ

- ก. ความหมายแบบมalaปฏิเสธ เช่น น้องไม่นอน
- ข. ความหมายแบบมalaซักชวน เช่น มากินข้าวกัน เอกะ
- ค. ความหมายแบบบอกมalaเสนอแนะ เช่น แดงลงขันมดูซิ

- ช. ความหมายแบบบอกมาลากอร้อง เช่น โปรดทำกับข้าวทีนนะ
- ง. ความหมายแบบบอกมาลาก้าม เช่น อย่ากินขนมในห้อง
- จ. ความหมายแบบบอกมาลากำลัง เช่น หยุดไปกว่านี้เดียวฉันจะ
- ฉ. ความหมายแบบบอกมาลากดคะเน เช่น ต้องไม่มีการระงับ
- ช. ความหมายแบบบอกมาลากแบ่งรับแบ่งสู้ เช่น ถ้าร้องเพลงได้ฉันจะร้อง

- ช. ความหมายแบบบอกมาลาเชื่อแน่ เช่น ผู้ตกลนน'
- ณ. ความหมายแบบบอกมาลาระน้ำ เช่น เออครับเรียนภาษาไทย
- ญ. ความหมายแบบบอกมาลากซักถาม เช่น เออร้องให้ทําไม
- ฉ. ความหมายแบบบอกมาลากบอกเล่า เช่น น้องเกื้อบทกลัม

- ๔) ความหมายฯ แบบบอกลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยซึ่งมี ๕ ลักษณะคือ
- ก. เมื่อบอกการ คำไวยากรณ์จะบอกทุกการ ล้วนคำหลักจะบอกแต่ต่อๆ กันเท่านั้น
 - ข. เมื่อบอกการลักษณะ คำไวยากรณ์จะบอกทุกการลักษณะ
 - ค. เมื่อบอกมาลา คำไวยากรณ์บอกทุกมาลา ล้วนคำหลักบอกแต่มาลา คำลังและมาลากบอกเล่า
 - ง. เมื่อบอกว่าจก คำไวยากรณ์จะบอกกรรมว่าจกและเหตุก็ตัวจก ส่วนคำหลักบอกแต่กรรตัวจก
 - จ. เมื่อบอกพจน์ คำไวยากรณ์จะบอกทุกพจน์

๒.๒.๒ ความหมายฯ ของคำไวยากรณ์ที่อยู่ในหมวดเดียวกันจะต่างกันไปไม่เหมือนกัน เช่นความหมายฯ ของคำช่วยหน้ากริยา ๒๘ คำ จะต่างกันไป เช่น คำ จะ เพิ่ง ได้ จะมีความหมายฯ แบบบอกการ ส่วนคำ คง ควร น่า อาจจะมีความหมายฯ แบบบอกมาลา และคำ ถูก โคน ให้ จะมีความหมายฯ แบบบอกว่าจก

ความหมายฯ ของคำไวยากรณ์ที่อยู่ในหมวดเดียวกันและเป็นแบบเดียวกันนั้น ก็อาจจะมีความหมายฯ คนละชนิดต่างกันออกไป เช่น คำช่วยหน้ากริยา จะ กับ

ໄດ້ ຈະມີຄວາມໝາຍາ ແບບອກກາລຄນະໜິດສື່ອ ຈະ ມີຄວາມໝາຍາ ແບບອກອາຄທກາລສ່ວນ ໄດ້ ຈະມີຄວາມໝາຍາ ແບບອກອີຕິຕກາລ ເປັນຕົ້ນ

ພິຈາລາດາມຄວາມໝາຍາປະຈຳຕົ້ວ

๒.๗ ຄຳໄວຍາກຮົມທ່າທີຜູ້ເຂົ້າມີຄົນພົມມີ ໧໗໖ ຄຳ ແຕ່ທີສາມາຮັດນີຍາມຄວາມໝາຍາປະຈຳຕົ້ວໄດ້ຕາມພຈນານຸກຣມມີ ໭໗໖ ຄຳ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ ໭໗໖ ຄຳ ໃນພຈນານຸກຣມຈະນີຍາມເປັນຄວາມໝາຍາທາງໂຄຮງສ້າງໄວ້ ເຊັ່ນ

ຄຳວ່າ ຈະ ມີຄວາມໝາຍາຕາມພຈນານຸກຣມວ່າ "ເປັນຄຳກີ່ຽຍານຸເຄຣະທີ່ສໍາຫັບຊ່າຍກີ່ຽຍາອື່ນບອກເວລາກາຍຫັ້າ"

ຄຳວ່າ ກັບ ມີຄວາມໝາຍາຕາມພຈນານຸກຣມວ່າ "ເປັນຄຳເຂື່ອມຄວາມໃຫ້ຕ່ອເນື່ອກັນ" ເປັນຕົ້ນ

ພິຈາລາດາມຈຳນວນຄຳ

๒.๘ ຄຳໄວຍາກຮົມຈຳນວນຄຳທີ່ຄອງທີ່ມັກຈະໄມ່ເພີ່ມອຶກແລ້ວ ຈັດເປັນ close class ສຶ່ງແມ້ຈະມີຄຳໃນພາສາເພີ່ມຂຶ້ນກີ່ຕາມ ເຊັ່ນ ຄຳບອກກຳທັນດເສີຍງຕຣີມີ ໔ ຄຳສື່ອ ນີ້ ນັ້ນ ໂນ້ນ ນູ້ນ ຂພະນີ້ກີ່ຢັ້ງມີຈຳນວນທ່າເຕີມ ແລະຜູ້ເຂົ້າມີຄົນທີ່ຈະໄມ່ມີການເພີ່ມຈຳນວນອຶກນານ

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າຄຳໄວຍາກຮົມທ່າທີຜູ້ເຂົ້າມີຄົນພົມ ໧໗໖ ຄຳແບ່ງອອກເປັນ ໨ຕ ຂົນຕ ຈະມີສັກພະພອສຽບໄດ້ຕັ້ງນີ້ສື່ອ ປະກາດແຮກ ເປັນຄຳທີ່ໄມ່ສາມາຮັດປຣາກງູແລະທຳຫັນທີ່ຕາມລຳພັງເປັນລ່ວນປະກອບຂອງປະໂຍດໃນພາສາໄທຢ່າໄດ້ ຈະຕ້ອງທຳຫັນທີ່ນີ້ຮ່ວມກັບຄຳໜິດອື່ນໜຶ່ງຈະຕ້ອງມີຄຳທີ່ສັກອູ່ດ້ວຍເສມອ ມີຄຳໄວຍາກຮົມບາງຄຳທີ່ສາມາຮັດປຣາກງູແລະທຳຫັນທີ່ເປັນສ່ວນປະກອບຂອງປະໂຍດໄດ້ ແຕ່ຈະປຣາກງູໃນປະໂຍດໄມ່ເຮີ່ມເຫັນນັ້ນ ປະກາດທີ່ສອງ ເປັນຄຳທີ່ແສດງຄວາມໝາຍາທາງໂຄຮງສ້າງໄດ້ ໩ ປະເທດໄຫຍ່ຕື້ອ ຄວາມໝາຍາທາງໂຄຮງສ້າງແບບຂໍາຍາຍ ຄວາມໝາຍາທາງໂຄຮງສ້າງແບບເຂື່ອມ ແລະຄວາມໝາຍາທາງໂຄຮງສ້າງແບບອກຄວາມໝາຍຮວມ ໆ ຂອງທັ້ງປະໂຍດເປັນແບບມາລາຕ່າງ ໆ

NOTES

¹ ຄຳທີ່ສັກຕຽງກັບຄຳໃນພາສາອັງກຸດ່ວ່າ class words

- 2 คำไวยากรณ์ทั่งกับคำในภาษาอังกฤษว่า function words
- 3 หน้าที่ในภาษาในที่นี้หมายถึงการปราศจาก กล่าวคือ เมื่อคำปราศจากในคำแห่งนี้ ก็ถือว่า มีหน้าที่ในคำแห่งนั้น
- 4 ความหมายในที่นี้หมายถึง ความหมายประจำคำ (lexical meanings) และความหมายทางโครงสร้าง (structural meanings)

ความหมายประจำคำ คือความหมายโดยทั่ว ๆ ไปที่มีอยู่ในคำแต่ละคำ เมื่อคำคำนั้นปราศจากความลับพัง ปกติพจนานุกรมมักจะนิยามความหมายประจำ เกณฑ์ของคำแต่ละคำไว้ เว้นแต่คำบางคำซึ่งนิยามความหมายประจำนี้ไม่ได้ ก็จะนิยามเป็นความหมายอีกประจำ เช่น คำว่า "แม่" ตัวอย่างของความหมายประจำคำของคำว่า "แม่" คือ "หญิงผู้ให้กำเนิดลูก" เป็นต้น

ความหมายทางโครงสร้าง คือความหมายที่เกี่ยวกับไวยากรณ์ในภาษาในเชิง วากยสัมพันธ์โดยเฉพาะ และเป็นความหมายที่เป็นแบบชึ้นแสดงความเกี่ยวข้องของคำที่เรียงกันตั้งแต่ ๑ คำขึ้นไปเป็นว่าหรือเป็นประโยชน์ ความหมายประจำอาจจะแบ่งออกเป็น « ประจำไทย » คือ

๑. ความหมายทางโครงสร้างแบบขยาย
 ๒. ความหมายทางโครงสร้างแบบเชื่อมความให้ต่อกัน
 ๓. ความหมายทางโครงสร้างแบบแสดงความเกี่ยวข้องของคำในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของประโยชน์
 ๔. ความหมายทางโครงสร้างแบบบอกความหมายรวม ๆ ของทั้งประโยชน์ เป็นแบบมาตราต่าง ๆ
- 5 ส่วนประกอบของประโยชน์คือ หน่วยโครงสร้างของประโยชน์ในภาษาไทยซึ่งเป็นหน่วยโครงสร้าง ที่ปราศจากในคำแห่งโครงสร้างต่าง ๆ ของประโยชน์ (หรือหน่วยประโยชน์) หน่วยประโยชน์เหล่านี้อาจที่ประกอบกันเข้าเป็นประโยชน์ บางประโยชน์อาจมีหน่วยประโยชน์เพียงหน่วยเดียว บางประโยชน์อาจมีหลายหน่วย หน่วยประโยชน์มี ๒ ประ เกท คือ

- ๑) หน่วยประโยคประเภทนาม มี หน่วยประธาน (subject) หน่วยกรรมตระ (direct object) หน่วยกรรมรอง (indirect object) และหน่วยนามพิเศษ (Nomen)
- ๒) หน่วยประโยคประเภทกริยา มี หน่วยกริยาอกริม (intransitive Verbum) หน่วยกริยาสกุรน (transitive Verbum) และหน่วยกริยาทวิกริม (double transitive Verbum)

๖ ประโยคเริ่ม คือประโยคที่ใช้เริ่มบทสนทนาได้ การจะเข้าใจประโยคชนิดนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน ประโยคเริ่มอาจใช้ในตอนกลางของบทสนทนาได้ ไม่จำเป็นต้องใช้เริ่มบทสนทนาเสมอไป เช่น

เรอ เคยไปดูหนังคน เดียว ใหม่ เป็นประโยคเริ่มซึ่งใช้เริ่มบทสนทนา
แมวอยากไปดูหนังกับ เราร้าย เป็นประโยคเริ่มซึ่งใช้ในตอนกลางบทสนทนา

๓ ต่อไปนี้เมื่อมีเครื่องหมายฯ อยู่หลังคำว่า ความหมาย จะหมายถึงความหมายทางโครงสร้าง

๗ หน่วยประธาน เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำนามหรือคำสรรพนามคำเดียว หรือคำนามรวมทั้งคำสรรพนามกับส่วนขยายที่มีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยาของประโยค เช่น เต็ก 人格 เป็นต้น

๘ หน่วยกรรมตระ เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำนามหรือคำสรรพนามคำเดียว หรือคำนามรวมทั้งคำสรรพนามกับส่วนขยายที่มีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยา เช่น พ่อ ตีก เป็นต้น

๙ หน่วยกรรมรอง เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำนามหรือคำสรรพนามคำเดียว หรือคำนามรวมทั้งคำสรรพนามกับส่วนขยายที่มีตำแหน่งอยู่หลังหน่วยกรรมตระ เช่น พ่อ ให้ สตางค์ น้อง เป็นต้น

๑๐ หน่วยกริยาอกริม เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำกริยาคำเดียว หรือ คำกริยา กับส่วนขยาย ที่มีตำแหน่งอยู่หลังหน่วยประธาน โดยไม่มีหน่วยกรรมตระตามมา เช่น เต็ก 人格 เป็นต้น

๑๑ หน่วยกริยาสกุรน เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำกริยาคำเดียว หรือคำกริยา กับส่วนขยาย ที่มีตำแหน่งอยู่หลังหน่วยประธานและอยู่หน้าหน่วยกรรมตระ เช่น พ่อ ตี

เต็ก เป็นต้น

- 12 หน่วยกริยาทวีกรรม เป็นชื่อเรียกหน้าที่ของคำกริยาคำ เดียว หรือคำกริยา กับส่วนขยายที่มีตัวแห่งอยู่หลังหน่วยประธานและอยู่หน้าหน่วยกรรมตรงและกรรมรองตามลำดับ เช่น แม่ รด น้ำ ตัน ไม้ เป็นต้น
- 13 ตรงกับภาษาอังกฤษว่า (grammatical categories)
- 14 อนุญาล คือกลุ่มที่แสดงว่ากริยาของประโยชน์ เกิดขึ้นเมื่อใดไม่กำหนดหรือบ่งชัด คือนอกเวลากลาง ไม่ได้บ่งชัดว่าเกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต
- 15 มาลาคำสั่ง หมายถึงมาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบคำสั่ง คือสั่งให้ผู้ฟังทำ หรือปฏิบัติตามที่ผู้ฟังต้องการ เช่น ยืน เป็นต้น
- 16 มาลาบอกเล่า หมายถึงมาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบบอกเล่า คือเป็นการบอกเล่าเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น อาจารย์ล่าจากรถ เล่า นิทาน เป็นต้น
- 17 กรรมตัวจาก หมายถึงระเบียนของคำกริยา ซึ่งประกอบด้วยคำกริยาคำ เดียวที่แสดงให้ทราบว่า ประธานเป็นผู้แสดงอาการ เช่น เต็ก หกล้ม หรือสิ่งที่แสดงอาการ เช่น บ้าน พัง เป็นต้น
- 18 ประโยชน์ที่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับ หมายถึงประโยชน์ที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษา
- 19 ประโยชน์ไม่เริ่มคือ ประโยชน์ที่ไม่อาจใช้เริ่มนบทสนทนาได้ เพราะจะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประโยชน์อื่นที่มาก่อนหน้าในบทสนทนา เดียว กัน คำแสดงคำณัจด เป็นคำไวยากรณ์ชนิดหนึ่ง
- 20 คำแสดงคำณัจด เป็นคำไวยากรณ์ชนิดหนึ่ง
- 21 นามวสี ได้แก่ คำนามรวมทั้งคำสรรพนาม หรือคำนามรวมทั้งคำสรรพนาม กับส่วนขยาย เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยชน์ ซึ่งมีดังนี้คือ
๑. หน่วยประธาน 突如其来อยู่ในหน้า ๗๕๖
 ๒. หน่วยกรรมตรง 突如其来อยู่ในหน้า ๗๕๖
 ๓. หน่วยกรรมรอง 突如其来อยู่ในหน้า ๗๕๖
- 22 กริยาวสี ได้แก่ คำกริยา หรือคำกริยา กับส่วนขยาย เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยโครงสร้างของประโยชน์ ซึ่งมีดังนี้คือ

๙. หน่วยกริยาอกรรรม ดูคำอธิบายในหน้า ๗๕๖

๑๐. หน่วยกริยาสกรรม ดูคำอธิบายในหน้า ๗๕๖

๑๑. หน่วยกริยาทวิกรรม ดูคำอธิบายในหน้า ๗๕๗

๒๓ คำว่า ไหన จะเป็นคำอนิยมเมื่อปรากฏในประโยคที่ไม่ใช่ประโยคสามัญ เช่น
คนไหนยัน จะได้รับผล เป็นต้น ถ้าคำว่า ไหນ ปรากฏในประโยคสามัญ ไหน
จะเป็นคำแสดงคำนาม เช่น คนไหน เป็นน้องคุณ เป็นต้น เช่นเดียวกับคำว่า
อะไร และ ใด

๒๔ พจน์ ผู้เขียนจัดให้เป็นลักษณะไวยากรณ์ในภาษา (grammatical categories)
ลักษณะหนึ่ง ซึ่งหมายถึงระเบียบของคำนามที่แสดงให้ทราบว่าคำนามนั้นมีจำนวนหนึ่ง
หรือมากกว่าหนึ่ง ระเบียบของคำนามหมายถึงคำนามประภูมิร่วมกับคำไวยากรณ์
ชนิดต่าง ๆ

๒๕ เอกพจน์ หมายถึงระเบียบของคำนามที่แสดงให้ทราบว่า คำนามนั้นมีจำนวนเพียง
หนึ่ง เช่น

เด็กหนึ่งคนอยู่ในห้อง เป็นต้น

๒๖ พุพจน์ หมายถึงระเบียบของคำนามที่แสดงให้ทราบว่าคำนามนั้นมีจำนวนมากกว่า
หนึ่ง เช่น

วันนี้ฉันกินข้าวหลายจาน เป็นต้น

๒๗ กาล ผู้เขียนจัดให้เป็นลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยลักษณะหนึ่ง ซึ่งหมายถึงระเบียบ
ของคำกริยาซึ่งแสดงให้ทราบว่ากริยาของประโยคหนึ่ง เกิด เมื่อใดและลักษณะของการ
กระทำนั้น ๆ เป็นอย่างไร

๒๘ ปัจจุบันกาล คือกาลที่แสดงว่ากริยาของประโยคหนึ่ง เกิดขึ้นในขณะที่กล่าวถึงและ/หรือ
กริยาที่เกิดขึ้นเป็นนิจลิน หรือกริยาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความจริง

๒๙ อดีตกาล คือกาลที่แสดงว่ากริยาของประโยค เกิดขึ้นในอดีต

๓๐, ๓๑ ผู้เขียนจัดให้เป็นชนิดย่อยของอดีตกาล

๓๒ อนาคตกาล คือกาลที่แสดงว่ากริยาของประโยคยังไม่ได้เกิดขึ้นในขณะที่กล่าวถึง

๓๓, ๓๔ ผู้เขียนจัดให้เป็นชนิดย่อยของอนาคตกาล

- 35 อนุตugal ศือกกาลที่แสดงว่ากริยาของประโยชน์เกิดขึ้น เมื่อได้ไม่บ่งชัดคือ บอกเวลา
กลาง ๆ ไม่ได้บ่งชัดว่า เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต
- 36 การลักษณะ ผู้เขียนจัดให้เป็นลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งหมาย
ถึงระเบียบของคำกริยาที่แสดงให้ทราบว่าลักษณะของการกระทำนั้น เป็นอย่างไร
- 37 มาลา ผู้เขียนจัดให้เป็นลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งหมายถึง
ระเบียบของคำกริยาซึ่งทำให้ความหมายของประโยชน์ทั้งประโยชน์เปลี่ยนแปลงไปเป็น³
ความหมายแบบต่าง ๆ ระเบียบของคำกริยานี้ หมายถึง คำกริยาอย่างเดียวหรือคำ
กริยาร่วมกับคำไวยากรณ์ชนิดต่าง ๆ
- 38 มาลابอกเล่า หมายถึงมาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบบอกเล่า คือ⁴
เป็นการบอกเล่าเรื่องทั่วไป
- 39 มาลับพูด เชอ หมายถึงมาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบบพูด เชือไม่รับ
หรือไม่ยอมรับ
- 40 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบซักชวน คือขอให้ผู้ฟังทำตาม
- 41 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบเสนอแนะ คือ เสนอแนะความ
คิดบางอย่างแก่ผู้ฟัง
- 42 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบขอร้อง คือขอร้องให้ผู้ฟังทำตาม
- 43 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบห้าม คือห้ามมิให้ผู้ฟังกระทำสิ่ง
หนึ่งสิ่งใด
- 44 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบคำสั่ง คือสั่งให้ผู้ฟังทำตาม
- 45 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบคาดคะเน คือคาดหมาย
เหตุการณ์บางอย่าง
- 46 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบแบ่งรับแบ่งสู้ คือรับบ้าง
ปฏิเสธบ้างโดยบอก เงื่อนไขบางอย่าง
- 47 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบเชื่อแน่ คือเชื่อว่าเหตุการณ์
บางอย่างจะเกิดขึ้นแน่น
- 48 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยชน์ เป็นแบบแนะนำ คือแสดงความคิด

ของผู้พูด เพื่อชี้แจงให้ผู้ฟังทاบ้างสิ่งบางอย่าง

- 49 หมายถึง มาลาที่แสดงความหมายของประโยค เป็นแบบซักถาม คือ เป็นการขอทราบ และรับคำตอบบางอย่าง
- 50 ragazzi ผู้เขียนจัดให้เป็นลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยลักษณะหนึ่ง ซึ่งหมายถึงระ เปียน ของคำกริยาที่แสดงให้ทราบว่าประธาน เป็นผู้แสดงอาการ ผู้รับการแสดงอาการ หรือ ผู้ใช้ผู้อื่นให้แสดงอาการ ระ เปียนของกริยา หมายถึง คำกริยาอย่างเดียว หรือคำกริยาร่วมกับคำไวยากรณ์ชนิดต่าง ๆ
- 51 อนุพากย์ คือประโยคสามัญที่ล้วนฐานะลง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่ ประโยคใหญ่ในที่นี้ หมายถึง ประโยคซับซ้อน (complex sentence) และประโยคผสม (compound sentence)
- 52 ถูกความหมายของมาลาชนิดต่าง ๆ ใน เชิงอรรถหน้า ๗๖๖ - ๗๖๗

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ดุษฎีพร ชำนินโครสานต์ "อนุพากย์ในภาษาไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนก วิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒ (อัคสานา)
- บรรจบ พันธุเมธा, ดร. ลักษณะภาษาไทย พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๔ พรทิพย์ กัทธนาวิก "ลักษณะมาลาในภาษาไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔ (อัคสานา)
- راتศรี ฉันวารชร "ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนก วิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖ (อัคสานา)
- วิจินตน์ ภาณุพงศ์, ดร. "การใช้คำลักษณะในภาษาไทย" วิทยาการ, ฉบ. ๘ (ตุลาคม, ๒๕๐๖), หน้า ๓๙ - ๕๙
- วิจินตน์ ภาณุพงศ์, ดร. "พจน์ในภาษาไทย" วิทยาการ, ฉบ. ๘ (กุมภาพันธ์, ๒๕๐๗), หน้า ๓๙ - ๕๙
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา หลักภาษาไทย พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑